Entre potencias e alianzas: a UE na transformaciÃ³n da orde internacional (II) RelaciÃ³ns transatlÃ¡nticas en tempos incertos: a evoluciÃ³n da cooperaciÃ³n entre a UniÃ³n Europea e os Estados Unidos (2016â 2024)

Description

Ao longo do tempo, a UniÃ³n Europea foi unha das grandes favorecidas pola hexemonÃa norteamericana, a travÃ©s de acordos de seguridade, vÃnculos comerciais, marcos institucionais, tratados internacionais, solidariedade entre democracias e coincidencias na estratexia xeopolÃtica. Ambas potencias comparten unha base de valores prÃ³xima en aspectos como a defensa da democracia, o respecto polos dereitos humanos, o Estado de dereito e a protecciÃ³n das liberdades econÃ³micas e polÃticas, coincidencia que adoita derivar en intereses comÃºns. Mais en 2016, coa elecciÃ³n de Donald Trump como presidente dos Estados Unidos, gran parte de UniÃ³n Europea percatouse da posibilidad de renuncia por parte do que fora o seu fiel aliado nas Ãºltimas dÃ©cadas. Â«Make America Great AgainÂ» non se limitou Ã¡ campaÃ±a electoral; Donald Trump iniciou polÃticas proteccionistas e illacionistas, que espertaron Ã¡ UE da sÃºa aparente confianza cega.

Ã? principal destacar que a pesar da aparente afinidade, aos Estados Unidos, na sÃºa posiciÃ³n cuasi hexemÃ³nica, interÃ©salles debilitar Ã¡ UniÃ³n Europea e, ao mesmo tempo, reforzar a dependencia que teÃ±en os seus paÃses membros respecto ao xigante estadounidense. Ã? mÃ¡is favorable para o paÃs negociar bilateralmente cos paÃses da UniÃ³n, un por un, que co conxunto, xa que este Ãºltimo Ã© mÃ¡is competitivo (economÃa fortalecida, maiores recursos, alianzas, etc.) e a falta de uniÃ³n debilita aos actores. Esta lÃ³xica Ã© aplicable ao resto de organizaciÃ³ns e alianzas internacionais, polo que observamos que Trump estÃ¡ a tratar de desvincular aos Estados Unidos do multilateralismo para preservar o liderazgo na orde internacional. Esta cuestiÃ³n Ã© fundamental para comprender que, a pesar da estreita relaciÃ³n entre ambas potencias, a UniÃ³n Europea nunca deixou de ser un competidor comercial e econÃ³mico.

A partir de 2021, a administraciÃ³n Biden tratou de reorientar as relaciÃ³ns transatlÃ¡nticas e iniciou mÃºltiples cooperaciÃ³ns, suprimindo as tarifas do artigo 232 de Donald Trump, mediante o DiÃ¡logo sobre EnerxÃa Limpa, o Consello de Comercio e TecnoloxÃaâ?¦ Especialmente entre 2022 e 2023, as exportaciÃ³ns e importaciÃ³ns entre os dous actores aumentaron considerablemente, destacando tamÃ©n que, tras a invasiÃ³n de Ucrania por parte de Rusia, os Estados Unidos substituÃron a Rusia como provedor de petrÃ³leo e gas natural. AsÃ, Biden remataba o seu mandato con

claras declaraciÃ³ns de boas intenciÃ³ns respecto das relaciÃ³ns transatlÃ¡nticas.

O regreso de Trump en 2025 e as sÃºas sacudidas a toda a orde internacional, incluÃdas as relaciÃ³ns transatlÃ¡nticas, non deixaron a ninguÃ©n indiferente. Pouco despois do inicio da sÃºa candidatura, o presidente puxo fin Ã¡ Axencia dos Estados Unidos para o Desenvolvemento Internacional (USAID), falou dunha posible ocupaciÃ³n de Groenlandia e, respecto da guerra en Ucrania, a diferenza de Biden, Trump chegou a afirmar que Ucrania era o agresor e calificou a Zelensky de ditador, realizando tamÃ©n declaraciÃ³ns falsas sobre a axuda europea ao paÃs.

A imprevisibilidade do presidente non remata aquÃ, xa que moitas destas declaraciÃ³ns e xestos contradÃxoos ao pouco tempo, negando ter chamado ditador a Zelensky, apoiando o seu propio compromiso co artigo 5 da OTAN, amosando unha actitude moi positiva cara a certos lÃderes europeosâ?¦ Isto rompe con todos os modelos coÃ±ecidos de diplomacia, xera un dano enorme tamÃ©n Ã¡s relaciÃ³ns transatlÃ¡nticas e perxudica Ã¡ confianza, ademais de dificultar o deseÃ±o de estratexias comÃºns. No inicio desta candidatura, evidenciouse mÃ¡is ca nunca, por se alguÃ©n tiÃ±a algunha dÃºbida, non sÃ³ que as relaciÃ³ns transatlÃ¡nticas non serÃ¡n tan amigables e cooperativas como no pasado, senÃ³n tamÃ©n que os Estados Unidos non serÃ¡n, polo menos durante esta presidencia, o defensor dos valores que leva tratando de representar durante dÃ©cadas. Esta conmociÃ³n xerou trastornos dentro da UniÃ³n Europea e observamos agora como cada paÃs aborda a situaciÃ³n e a actitude cara ao xigante americano dunha maneira diferente, xerÃ¡ndose polo tanto unha divisiÃ³n interna que dificulta a cooperaciÃ³n e o multilateralismo, en favor de Estados Unidos.

Podes descarregar o estudo â??The European Union as a Moderating Factor in the Strategic Competition between the United States and Chinaâ?•, publicado por SofÃa GÃ³mez GonzÃ¡lez no repositorio da Universidade Pontificia Comillas.

Referencias:

European Parliament. (2024, April 5). Joint statement of the 88th Transatlantic Legislatorsâ?? Dialogue (TLD) meeting. https://europarl.europa.eu/cmsdata/282103/Signed_statement_88th_TLD.pdf European Parliament. (2024, April). Transatlantic relations: The United States and Canada. https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/174/las-relaciones-transatlanticas-los-estadosunidos-y-canada

GarcÃa Coso, E. (2024). Dilemas, oportunidades y perspectivas para la UE en las relaciones EE. UU.-China. En Instituto EspaÃ±ol de Estudios EstratÃ©gicos (Ed.), Cuadernos de Estrategia 204: La dualidad econÃ³mica Estados Unidos-China en el siglo XXI (pp. 199â??250).

Ikenberry, G. J. (2018). Why the liberal world order will survive. Ethics & International Affairs, 32(1), 17â??29. https://doi.org/10.1017/S0892679418000072

Kanat, K. B. (2018). Transatlantic relations in the age of Donald Trump. Insight Turkey, 20(3), 77â??88. https://www.jstor.org/stable/26469845

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Europa

ETIQUETAS

UE EEUU UniÃ³n Europea

INVESTIGACION

RelaciÃ³ns Internacionais UniÃ³n Europea

Date Created
Setembro 5, 2025
Meta Fields
Autoria : 110292